Bijlage VI: Financiële paragraaf

In deze bijlage is de financiële paragraaf van het Omgevingsprogramma Klimaatadaptatie opgenomen; het is een verdieping op paragraaf 5.4.1 “Financiering en subsidies”. Omdat het budgetrecht en vaststelling van de belangrijkste financiële besluiten aan de gemeenteraad is wordt deze financiële paragraaf separaat door de raad vastgesteld.

Uitgangspunten financiële paragraaf

Ten aanzien van deze financiële paragraaf gelden de volgende uitgangspunten:

- De ramingen zijn gebaseerd op prijspeil 2026. Er is geen rekening gehouden met inflatie. Bij toekomstig gebruik (in bijvoorbeeld begrotingen en budgetten) dienen bedragen te worden aangepast aan het dan geldende prijspeil (o.b.v. de CBS index);
- Alle bedragen zijn exclusief btw; btw is separaat in beeld gebracht. Omdat de btw via het btw-compensatiefonds compensabel is wordt deze niet meegenomen in de totale lasten;
- Bij de bepaling van de benodigde personele capaciteit is uitgegaan van 175 dagen netto inzet per fte en een uurtarief van € 114,00 per uur (excl. btw);
- Investeringen worden lineair afgeschreven; er geldt een afschrijvingstermijn van 25 jaar en een rentepercentage van 1,46%;
- Uitgaven voor grondaankoop worden direct afgeboekt; rente over de grondaankoop bedraagt 1,46%;

Benodigd budget periode 2027 t/m 2041

Onderstaande tabel presenteert de benodigde budgetten voor de periode 2027 t/m 2041.

					fase 1	fase 1	fase 1&2	fase 1&2	fase 1,2 &3	fase 1,2 &3	fase 1,2, 3&4	fase 1,2, 3&4	fase 1,2, 3&4	fase 1,2, 3&4	fase 1,2, 3&4	fase 1,2, 3&4	fase 1,2, 3&4	fase 1,2, 3&4	fase 1,2, 3&4	fase 1,2, 3&4
Maatregelen Pijler 1				Uitvoeringsjaar																
Nr.	Maatregel	Planning	fase	Soort uitgave	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041
1.1	Opstellen Groenblauwstructuurplan	2 jaar (2028-2029)	1	incidenteel 10 jaarlijks	75.000	75.000	-	-	-	-	-	-	-	-	75.000	75.000	-	-	-
	- up-to-date houden GIS kaarten	Jaarlijks (structureel)	1	structureel jaarlijks	-	-	11.400	11.400	11.400	11.400	11.400	11.400	11.400	11.400	11.400	11.400	11.400	11.400	11.400
1.2	Openbare ruimte klimaatbestendig inrichten																		
	- fase 1 - maatregelen	Jaarlijks vanaf 2027	1	structureel jaarlijks	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000
	- fase 2 - maatregelen	Jaarlijks vanaf 2029	2	structureel jaarlijks	-	-	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000
	- fase 3 - maatregelen	Jaarlijks vanaf 2031	3	structureel jaarlijks	-	-	-	-	300.000	300.000	300.000	300.000	300.000	300.000	300.000	300.000	300.000	300.000	300.000
	- fase 4 - grondaankoop	Jaarlijks vanaf 2033	4	structureel jaarlijks	-	-	-	-	-	-	700.000	700.000	700.000	700.000	700.000	700.000	700.000	700.000	700.000
1.3	Onderzoek voorkomen droogte	Eenmalig (2029)	2	incidenteel	-	-	25.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Maatregelen Pijler 2																				
Nr.	Maatregel	Planning																		
2.1	Opstellen en uitvoeren intern communicatieplan klimaatadaptatie	Jaarlijks (structureel)	2	structureel jaarlijks	-	-	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
2.2	Borgen van klimaatadaptatie in processen in de organisatie	Jaarlijks (structureel)	2	structureel jaarlijks	-	-	15.960	15.960	15.960	15.960	15.960	15.960	15.960	15.960	15.960	15.960	15.960	15.960	15.960
2.3	Onderzoek implementeren score-puntensysteem klimaatadaptatie voor projecten	Eenmalig (2030)	3	incidenteel	-	-	-	-	40.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.4	Monitoring voortgang en hernieuwing Omgevingsprogramma Klimaatadaptatie 2031	Eenmalig (2030-2031)	1	incidenteel 5 jaarlijks	-	-	-	100.000	100.000	-	-	-	100.000	100.000	-	-	-	100.000	100.000
Maatregelen Pijler 3																				
Nr.	Maatregel	Planning																		
3.1	Vergroten bewustwording en kennis over klimaatadaptatie en biodiversiteit onder inwoners	Jaarlijks (structureel)	3	structureel jaarlijks	-	-	-	-	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
3.2	Faciliteren maatregelen klimaatadaptatie en biodiversiteit op particulier en maatschappelijk terrein	Jaarlijks (structureel)	3	structureel jaarlijks	-	-	-	-	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000
				TOTAAL	150.000	150.000	207.360	282.360	707.360	567.360	1.267.360	1.267.360	1.367.360	1.367.360	1.342.360	1.342.360	1.267.360	1.367.360	1.367.360

Benodigde budgetten voor de periode 2027 t/m 2041 onderverdeeld naar de drie pijlers.

We presenteren bewust een doorkijk voor de langere termijn met daarin de Omgevingsprogramma’s Klimaatadaptatie voor de periode 2032-2036 en 2037-2041. Zodoende wordt duidelijk dat bepaalde

budgetten niet jaarlijks, maar periodiek benodigd zijn (o.a. het budget voor het periodiek actualiseren van het Omgevingsprogramma Klimaatadaptatie).

Specificatie van de uitgaven

Onderstaande tabel presenteert per pijler én maatregel verdere details o.a. planning/frequentie en typering van de uitgave.

Maatregelen Pijler 1					
Nr.	**Maatregel**	**Planning / frequentie**	**Fase**	**Typering uitgave**	**Afschrijvingstermijn**
1.1	Opstellen Groenblauwstructuurplan	10-jaarlijks	1	exploitatie	n.v.t.
	- up-to-date houden GIS kaarten	Jaarlijks vanaf 2029	1	kosten eigen uren	n.v.t.
1.2	Klimaatbestendig inrichten openbare ruimte:				
	- fase 1 - maatregelen	Jaarlijks vanaf 2027	1	investering	25 jaar
	- fase 2 - maatregelen	Jaarlijks vanaf 2029	2	investering	25 jaar
	- fase 3 - maatregelen	Jaarlijks vanaf 2031	3	investering	25 jaar
	- fase 4 - grondaankoop	Jaarlijks vanaf 2033	4	grondaankoop	direct afboeken
1.3	Onderzoek voorkomen droogte	Eenmalig (2029)	2	exploitatie	n.v.t.
Maatregelen Pijler 2					
Nr.	**Maatregel**	**Planning / frequentie**	**Fase**	**Typering uitgave**	**Afschrijvingstermijn**
2.1	Opstellen en uitvoeren intern communicatieplan klimaatadaptatie	Jaarlijks vanaf 2027	2	exploitatie	n.v.t.
2.2	Borgen van klimaatadaptatie in processen in de organisatie	Jaarlijks vanaf 2027	2	kosten eigen uren	n.v.t.
2.3	Onderzoek implementeren score-puntensysteem klimaatadaptatie voor projecten	Eenmalig (2030)	3	exploitatie	n.v.t.
2.4	Monitoring voortgang en hernieuwing Omgevingsprogramma Klimaatadaptatie	5-jaarlijks	1	exploitatie	n.v.t.
Maatregelen Pijler 3					

Nr.	Maatregel	Planning / frequentie	Fase	Typering uitgave	Afschrijvingstermijn
3.1	Vergroten bewustwording en kennis over klimaatadaptatie en biodiversiteit onder inwoners	Jaarlijks vanaf 2029	3	exploitatie	n.v.t.
3.2	Faciliteren maatregelen klimaatadaptatie en biodiversiteit op particulier en maatschappelijk terrein	Jaarlijks vanaf 2029	3	exploitatie	n.v.t.

Typering van de uitgaven onderverdeeld naar de drie pijlers.

Mogelijke herijking afschrijvingstermijnen groen

De maatregelen voor pijler 1.2 betreft o.a. aanleg van nieuw groen (bomen). Volgens de financiële verordening geldt dat deze investeringen geactiveerd dienen te worden en als kapitaallasten ten laste van de begroting komen. In de huidige verordening geldt voor aanleg van nieuw groen een uniforme afschrijvingstermijn van 25 jaar. Echter de levensduur van nieuwe groenvoorzieningen varieert; bomen hebben gemiddeld gezien een langere levensduur dan 25 jaar (variërend van 50 tot 100 jaar). Bij de hernieuwing van dit omgevingsprogramma in 2030-2031 evalueren wij de ervaring van de eerste jaren en vindt een mogelijke herijking van de afschrijvingstermijnen groen plaats.

Maatregel 1.2: koppelkansen 2027 en 2028

Zoals aangegeven in paragraaf 5.4.1 zijn er op korte termijn (2027 en 2028) koppelkansen met Wrp-maatregelen. Dit betreft de volgende locaties:

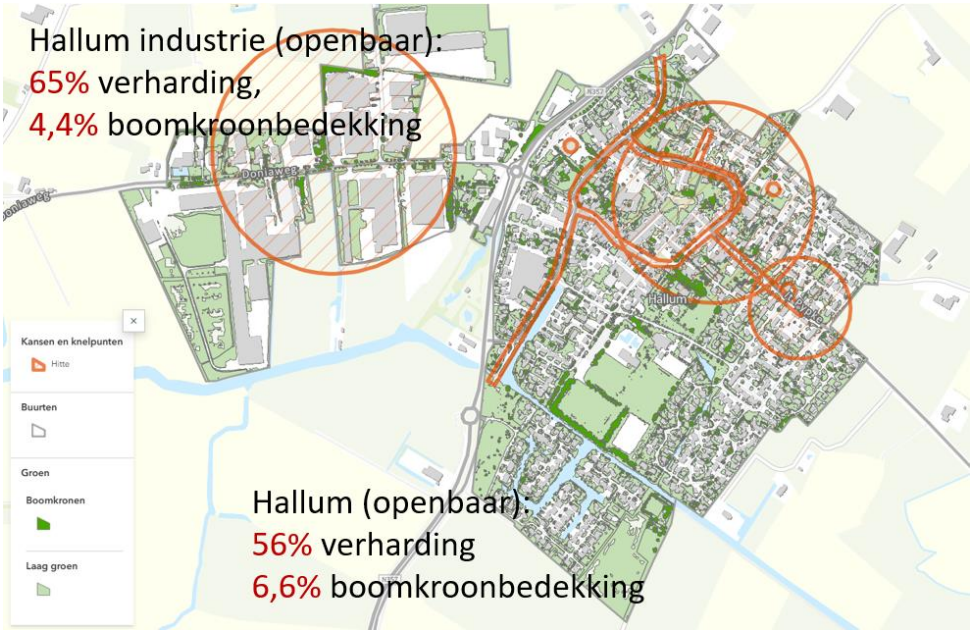
<u>Hallum, Rondweg</u>

- Uitvoering in de praktijk samen met de Finne/Jouwsmabuorren;
- Kansen voor verlagen percentage openbaar verhard oppervlakte/uitbreiden aandeel openbaar groen, niet meer overal aan beide kanten een stoep;
- Vergroten aandeel klimaatbestendig openbaar groen en de variatie in groenelementen;
- Mogelijkheden voor vergroten percentage boomkroonbedekking en groeiruimte voor bomen in de openbare ruimte, meer grote bomen op de zuidkant voor schaduw op de weg.

<u>Hallum De Finne/Jouwsmastraat</u>

- Uitvoering samen met Rondweg
- Met name in de Jousmastraat ook kansen voor het tegengaan van verharding, aan 1 kant een stoep ipv 2. En mogelijk kansen voor het planten van nieuwe bomen;
- De Finne is al vrij groen, hier vooral koppelkansen qua diversiteit en klimaatbestendig inrichten bestaand groen.

Uit **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** Op pagina **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.** blijkt dat kern Hallum (nog) niet goed voorbereid is op het veranderend klimaat. Dit komt o.a. door de hoge mate van verstening in combinatie met een relatief lage boomkroonbedekking.

Verhouding verharding en boomkroonbedekking openbaar terrein kern Hallum.

De beide Wrp maatregleen die in 2027 staan gepland bieden een uitgelezen kans om werk-met-werk te maken.

Anjum, Holdingaweg

- Hier zijn kansen om het groene veldje aan de oostkant klimaatadaptief in te richten met o.a. een wadi en gevarieerd groen. Ook zijn er kansen om verharding te verwijderen, de stoep rondom het veldje, voormalige parkeergelegenheid in het veldje en een deel van de weg.

Munnekezijl, Methardusstraat

- Hier is vanuit de klimaatanalyse een opgave voor droogte. Daarnaast zijn er ook hier mogelijkheden voor weghalen verharding, klimaatadaptief groen en bomen.

Voor 2028 worden koppelkansen voorzien met de volgende projecten:

- Kollum, Eyso de wendt
- Oosterneitsjerk, Griene wei
- Anjum, Stiemsterwei
- Kollum, Woldingastraat
- Kollumerzwaag, Elzenhof, Kastanjehof, Pieter Postmastrjitte

Benodigde personele capaciteit

Voor het bepalen van de benodigde personele capaciteit is gebruik gemaakt van de handreikingen van de formatiecalculator van Stichting RIONED (deze calculator is ook gebruikt voor het Wrp).

Voor alle maatregelen is het aandeel personeelsinzet bepaald; met daarin het onderscheid naar inzet vanuit de eigen organisatie en inzet van derden. Ten aanzien van inzet vanuit de eigen organisatie is onderscheid gemaakt in de volgende rollen/competenties:

- Adviseur;
- Beheerder;
- Communicatie;
- Projectleider.

Onderstaande tabel toont de samenvatting van de benodigde personele capaciteit per uitvoeringsjaar. Het gefaseerd ingroeimodel leidt ertoe dat budgetten variëren over de uitvoeringsjaren. Dit betekent automatisch dat ook de personele capaciteit een vergelijkbare variatie vertoont.

	fase 1	fase 1	fase 1 & 2	fase 1 & 2	fase 1, 2 & 3	fase 1, 2 & 3	fase 1, 2, 3 & 4	fase 1, 2, 3 & 4	fase 1, 2, 3 & 4	fase 1, 2, 3 & 4	fase 1, 2, 3 & 4	fase 1, 2, 3 & 4	fase 1, 2, 3 & 4	fase 1, 2, 3 & 4	fase 1, 2, 3 & 4
	Uitvoeringsjaar														
	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041
TOTAAL [uren]	**329**	**329**	**542**	**739**	**1.213**	**739**	**2.029**	**2.029**	**2.292**	**2.292**	**2.292**	**2.292**	**2.029**	**2.292**	**2.292**
TOTAAL [fte]	**0,27**	**0,27**	**0,44**	**0,60**	**0,98**	**0,60**	**1,65**	**1,65**	**1,86**	**1,86**	**1,86**	**1,86**	**1,65**	**1,86**	**1,86**
adviseur	0,15	0,15	0,14	0,28	0,44	0,13	0,66	0,66	0,83	0,83	0,81	0,81	0,66	0,83	0,83
beheerder	0,07	0,07	0,11	0,09	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,16	0,16	0,10	0,10	0,10
communicatie	-	-	0,10	0,14	0,17	0,10	0,10	0,10	0,14	0,14	0,10	0,10	0,10	0,14	0,14
projectleider	0,05	0,05	0,09	0,09	0,27	0,27	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80

Onderbouwing benodigde capaciteit per uitvoeringsjaar.

Op termijn is structurele extra personele capaciteit nodig om de maatregelen uit dit omgevingsprogramma voor te bereiden, uit te voeren en te monitoren. Het gefaseerde ingroeimodel van de uitvoeringsstrategie leidt ertoe dat in de eerste jaren de extra personele capaciteit nog beperkt is (circa 0,3 fte benodigd in 2027 en 2028). Vanaf 2029 is er geleidelijk extra personele capaciteit nodig. Wanneer in 2033 volledig invulling wordt gegeven aan de maatregelen uit de drie pijlers is jaarlijks structureel circa 1,8 fte extra personele capaciteit nodig.

Lastenontwikkeling periode 2027-2041

Onderstaande tabel en de grafiek op de volgende pagina tonen de ontwikkeling van de lasten over de periode 2027 t/m 2041.

Hierbij is onderscheid gemaakt in de verschillende uitgavetyperingen in relatie tot de wijze waarop deze in de begroting terugkomen:

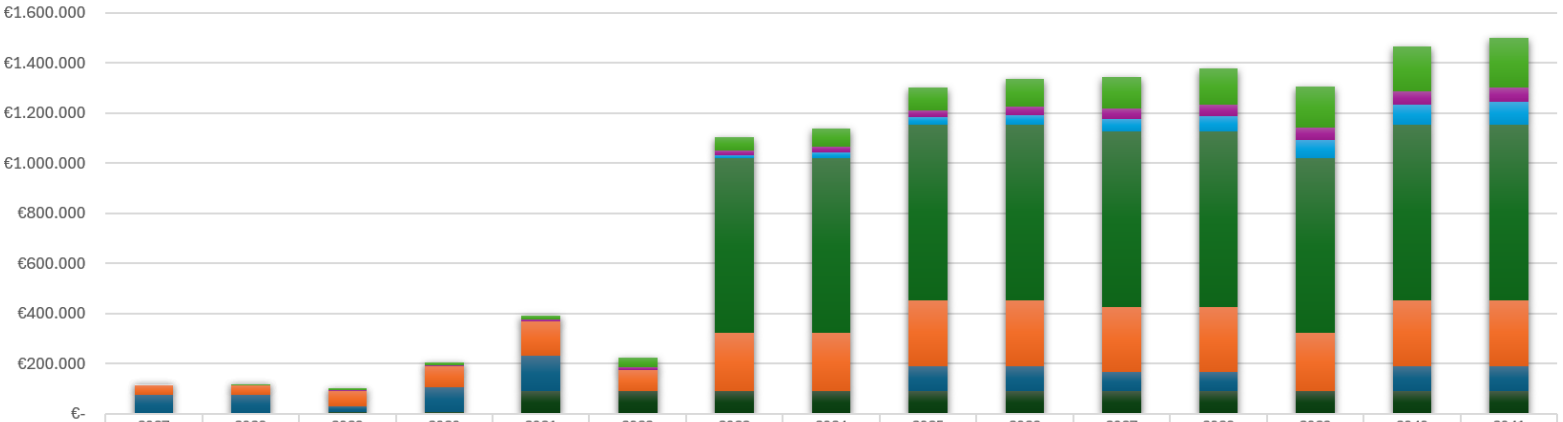
- Investeringen worden afgeschreven en komen als kapitaallasten (rente en afschrijving) terug in de begroting;
- Bij exploitatie uitgaven is onderscheid gemaakt tussen eenmalige en structurele uitgaven;
- Budget voor extra personele capaciteit is separaat in beeld gebracht;
- De btw is separaat in beeld gebracht; omdat de btw via het btw-compensatiefonds compensabel is wordt deze niet meegenomen in de totale lasten.

Door het gefaseerd ingroeimodel zijn de lasten in de eerste jaren (2027 en 2028) nog beperkt; gemiddeld circa € 114.500 per jaar. Gaandeweg zullen deze stijgen. Vanaf 2030, bij fase 4 (het verwerven van gronden voor uitbreidingen van het areaal openbaar groen in stad en kernen), stijgen de uitgaven tot circa € 1,5 miljoen per jaar. Dit bestaat voor ongeveer de helft uit budget voor verwerven van gronden.

JAAR	LASTEN										
	exploitatie (o.a. diensten derden)		impact wijziging beheerkosten	extra personele capaciteit	grondaankoop	rente grondaankoop	investeringen (structureel)	kapitaallasten investeringen		compensabele btw	TOTAAL
	inicidenteel	structureel						rente	afschrijving		
	[€]	[€]	[€]	[€]	[€]	[€]		[€]	[€]	[€]	[€]
2027	75.000	-	PM	37.500	-	-	75.000	-	-	23.625	112.500
2028	75.000	-	PM	37.500	-	-	37.500	1.095	3.000	23.625	116.595
2029	25.000	5.000	PM	61.764	-	-	61.764	2.146	6.000	19.270	99.910
2030	100.000	5.000	PM	84.264	-	-	84.264	4.249	12.000	39.745	205.513
2031	140.000	90.000	PM	138.264	-	-	138.264	6.263	18.000	77.335	392.527
2032	-	90.000	PM	84.264	-	-	84.264	12.571	36.000	36.595	222.835
2033	-	90.000	PM	231.264	700.000	10.220	231.264	18.615	54.000	67.465	1.104.099
2034	-	90.000	PM	231.264	700.000	20.440	231.264	24.397	72.000	67.465	1.138.101
2035	100.000	90.000	PM	261.264	700.000	30.660	261.264	29.915	90.000	94.765	1.301.839
2036	100.000	90.000	PM	261.264	700.000	40.880	261.264	35.171	108.000	94.765	1.335.315
2037	75.000	90.000	PM	261.264	700.000	51.100	261.264	40.165	126.000	89.515	1.343.529
2038	75.000	90.000	PM	261.264	700.000	61.320	261.264	44.895	144.000	89.515	1.376.479
2039	-	90.000	PM	231.264	700.000	71.540	231.264	49.363	162.000	67.465	1.304.167
2040	100.000	90.000	PM	261.264	700.000	81.760	261.264	53.567	180.000	94.765	1.466.591
2041	100.000	90.000	PM	261.264	700.000	91.980	261.264	57.509	198.000	94.765	1.498.753

Specificatie lastenontwikkeling periode 2027-2041.

lastenontwikkeling omgevingsprogramma klimaatadaptatie 2027-2041

	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041
kapitaallasten investeringen afschrijving [€]	-	3.000	6.000	12.000	18.000	36.000	54.000	72.000	90.000	108.000	126.000	144.000	162.000	180.000	198.000
kapitaallasten investeringen rente [€]	-	1.095	2.146	4.249	6.263	12.571	18.615	24.397	29.915	35.171	40.165	44.895	49.363	53.567	57.509
rente grondaankoop [€]	-	-	-	-	-	-	10.220	20.440	30.660	40.880	51.100	61.320	71.540	81.760	91.980
grondaankoop [€]	-	-	-	-	-	-	700.000	700.000	700.000	700.000	700.000	700.000	700.000	700.000	700.000
extra personele capaciteit [€]	37.500	37.500	61.764	84.264	138.264	84.264	231.264	231.264	261.264	261.264	261.264	261.264	231.264	261.264	261.264
exploitatie (o.a. diensten derden) inicidenteel [€]	75.000	75.000	25.000	100.000	140.000	-	-	-	100.000	100.000	75.000	75.000	-	100.000	100.000
exploitatie (o.a. diensten derden) structureel [€]	-	-	5.000	5.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000
TOTAAL [€]	112.500	116.595	99.910	205.513	392.527	222.835	1.104.099	1.138.101	1.301.839	1.335.315	1.343.529	1.376.479	1.304.167	1.466.591	1.498.753